

Hans Petur Højgaard til minnis

Nú um dagarnar andaðist Hans Petur í Brekkum 81 ára gamall og Tofta bygd hefur mist ein hin mestasta sonin, hon hefur fostrað.

Foreldrin vóru Hans Jacob í Brekkunum á Toftum og Julia innan úr Skúla í Saltnesi. Longu sum smádrongur misti Hans Petur pápan, og mamman sat eftir við 3 smáum börnum. Hetta var í eini tíð, tá ið tað almenninga onga skyldu kendi fyrri sínum veiku í samfelagnum, men við einum ómenniskjansligum sliti og við hjálp frá góðum fólki helt Julia hungurin frá húsum. Men smáligt var. Einum rennur í huga, at Jóhann í Skúla, mammubeiggi Hans Petur, fortaldi, at hann sum smádrongur hevði verið úti á Toftum ein dagin og hál funnið eitt 25-oyra. Hetta segði hann systur síni Juliu, og hon bað um oyrað, tí eingin brøymolin var í húsinum, og hon kndi fáa tvey pund av mjóli fyrri eitt 25-oyra. Hon hevði biðið Tann Alvaldandi um hjálp, og hetta mundi vera hjálpin, sum hon var viss í, fór at koma. Jóhann helt, at hann mátti siga mammu síni frá fyrst og rann tí inn í Saltnes. Sjálvandi fekk Jóhann loyvi at geva systur síni peningin og hann út aftur. Men tá var neyðin burtur. Dánjal Petur Højgaard, skipari í Rituvík, hevði ankrað upp við William Martin út fyrri Oyrunum, og hann hevði sent ein heilan mjølsekk í land til Juliu.

Longu frá barni av var Hans Petur eitt arbeiðsgrev. Sum hálvvaksin byrjaði hann at leggja trøð inn. Uppi á Svangaskarði breyt hann upp úr nýggjum, og áðrenn hann var komin til mans, kundi hann føða kúnna.

14 ára gamall fór Hans Petur í 1921 til skips við deydsgilaranum Queen Victorii, sum Theodor á Heyggi ferdi. Árið eftir ferdi Dávur í Skúla hetta skipið, og var hann við Dáva, mammubeiggi sínum, fram til 1930. Fyrst við Queen Victorii so við Flower of the Forest og seinat við Bjørn Olafson.

Undirritaði er so heppin at hava í varðveitslu kladdubliðini, sum lög

til grund fyrri skipsdagbókunum hjá pápa minum Dáva í Skúla, og har imillum eru lippulini hjá hvørjum einstokum manni — sjálvdáttur var sum vera man. Har sæst, at Hans Petur er nógv bestur at fiska hvønn túr, frá tí hann var blaðugur.

Av Bjørn Ólafsson fór Hans Petur sjálvur at færa skip; tað var Skarphjeddinn (Hoganes). Tað sigur seg sjálvur, at til eina slíka persónligheit, sum Hans Petur nú var, knýta seg nógvar søgur. Tað sigst, at áðrenn reiðarin á Skarphjeddinn avgjordi at taka Hans Petur til skipara, setti hann seg í samband við Rubekk at spyrja um henda mannin. Rubekk setti seg í samband við Dáva í Skúla. Jú, segði Dávur, tað var einki at ivast í, at Hans Petur var sum sjei. Hetta sjeitalið fylgdi honum alt lívið, tað var hansara eydnatal.

Í 1936 fór Hans Petur at færa Lizzie, og ferdi hann hana til 1940. Undir krignum røði hann út við Morgunstjórni og við Nýpuni hjá D. P. Højgaard. Men hann var eisini onkran túrin skipari á Phebe og Lizzie í Aberdeen og seldi islandsfisk. Frá 1946 til 1951 ferdi hann trolararnar Vesturleika og Vesturvarða. Í 1952 ferdi hann skonnartina Kongshavn. Eftir hetta ferdi hann Havborgina, Jóannes Patursson og Sjørðberg, men frá 1958 til 1963 bert Havborgina.

Í 1962 keypti Hans Petur Sjøborgina, og hevði hann hana fram til 1980. Hans Petur var óvanliga røkin maður, og hóast Sjøborgin var úti við 100 ár, var hon sum eitt nýtt skip, tá ið hann seldi hana til Hull. Seinni hevur hann verið í Hull við Westward Ho og siglt kapp við sitt gamla skip.

Men Hans Petur gavst ikki so. Hann keypti sær deksbát og fór at royna eftir hummara, og hetta tókst hann við líka til nú, hann legði árnar inn 81 ára gamall.

Hans Petur var sjómaður burturav, ja ein veit ikki um, at hann hevur tjent eina daglon uppi á landi. Og 67 virkin ár á sjónum man nær-

- 2 et sådant liv jeg ønskede al min æt og pønsede på med flid at forberede, og når min sjæl blev af sin grublen træt, den hviled sig ved »faderens« at bede. Da følte jeg den trøst af sandheds ånd, at lykkes svæver over urtegården, når støvet lægges i sin skabers hånd, og alting venter i naturens orden.
- 3 Kun spiren frisk og grøn i tidlig vår, og blomsterfløret i den varme sommer. da modenhed i møde planten går og fryder med sin frugt, når høsten kommer! Om kort, om langt blev løbebanen spændt, den er til folksgavn, den er til glæde; som godt begyndt er dagen godt fuldendt, og lige liflig er dens afslutning.

Grundvig.

um vera eindømi.

Eins fyrirmyndarligur, ið hann var sum skipari, soleiðis var hann eisini sum familjumaður. Konuna Eskildu fekk hann sunnan úr Vági, g skaptu tey eitt vala heim, sum stór virðing hevur verið fyrri. Tey fingi 6 børn, sum hava givið honum eitt stórt tal av abba- og langabbabørnum. Familju-kæur var hann sum fáur, og ættarbóndini vóru fyrri honum ógvuliga sterk. Fyri nøkrum árum síðani var hann í Danmark og betalti fyrri røkt og viðlíkahald av gravstaði fadirs síns 50 ár fram í tíðina. Fadirin doyði í Danmark fyrri 70 árum síðani.

Sjálvur hevði eg mina dagligu gongd sum smádrongur úti hjá Hans Peturi, og tókti mær tað altíð so fint í heiminum. Komin til mans skilir ein, at tað var meira røkinskapurin, ið fall í eygað. Har skein á hvørjum spreki. Húsin vælmálað við nössligum túni og vøkrum urtagarði uttanum.

Hans Petur hevði eitt óvanligt minni, og lyndið var lætt, og hetta gjordi hann til ein framúr frægumann. Mangur man minnst hann sitandi aftast í stýriborði ið lugarinum sigandi frá hendingum, so livandi og nágreinliga, at tú fekt varhugan av, at tú sjálvur hevði verið til staðar. Meira fólk hann hevði um seg, betur gekk at siga frá, og betri var hýrin. Annars vildu teir vera við, at teir kundu brúka keppin sum barometur. Sat túturin lágt, var lagið hareftir, men stóð túturin upp afturá, var lagið gott, og tað var tað sum oftast.

Hann hevði sum sagt eitt lætt sinni, og tá ið hann eldist, og hjartað viknaði, fekk hann pace-makara í settan. Onkur spurdi hann tá, hvussu tann nýggi hjálpimotorurin royndist. Jú, hann riggaði væl á sløttum, og vónandi fór hann eisini at roynast í rulli. Og væl royndist, Hans Petur tuskadist leingi á sjónum eftir tað.

Hóast ein kann siga, at Hans Petur var av tí gamla skúlanum, so dugdi hann væl at laga seg til ta nýggju tíðina.

Tá ið menn bóðu um trøðina hjá honum, tí teir ætlaðu at leggja fót-bóltsvøllin har, var ja beinan vegin. Men tá ið gravmaskinur høvdu koppað sverðin omanav, og hann hugsaði um sveittadroparnar og ællar tõeyparnar, hann hevði borið niðan á Svangaskarð, segði hann seg kunna havt grátið.

Runavíkar skúli hevði fyrri 3 árum síðani eina sluppramsýning og einki var meira nátturligt, enn at biðja Hans Petur um hjálp og vegleiðing. Hann var staddur á tekjuni og málaði henda dagin, men tað var ja áðrenn háltalað var orð. Har totaðist hann í skúlanum til klokkan gekk til 5 um náttina, og longu kl. hálvgum 10 morgunin eftir var hann aftur og spurdi um meira var at taka hond í.

Hóast síni 81 ár hevði hann sínar planir og síni ynski. Hann hevði júst nýggjað sær koyrikortið, og eru ikki nógvir, ið gera honum tað eftir. Hann gekk eisini við einum stillum ynski um at fara ein túr við Snoddinum, hekkutrolaranum á Toftum. Eisini hevði hann ynski um at fara til Onglands, nú okkara triggjar seinastu sigl-andi sluppir fara 100-ára jubileumsferð.

Sjálvur var eg saman við Hans Peturi við Havborgini og Sjøborgini, og eri eg hjartaliga takksamur fyrri hesa tíðina. Hann var so arbeiðsamur og røkin, skilagoður og rættur í allar mátar, so heilstoyptur at allir fingi nakað í samveru við honum.

Í útlondum reisa teir standmyndir av mætum monnum, ofta krigshetjum, sum vit tibetur onga eiga, men hevur nakar av okkara sjómonnum uppiborið eina standmynd — og tað hava teir — so er tað Hans Petur.

Í djúpastu samkenslu við teimum, ið stóðu honum næst, lýsa vit frið og signing yvir minnið um merkismannin Hans Petur í Brekkum.

Dan

